

Śledzenie użytkowników

Korzystanie z Internetu nieodłącznie wiąże się z pozostawianiem po sobie różnorodnych śladów – informacji o nas samych. Część z nich udostępniamy świadomie, na przykład wybierając informacje, które opublikujemy w swoim profilu w social mediach, a część pozostawiamy sobie mimowolnie, nie zdając sobie z tego sprawy. Wchodząc na stronę internetową, automatycznie zostają jej przesłane: adres IP oraz informacje o przeglądarce (m. in. wersja przeglądarki, system operacyjny, język i czcionki). Są to dane, dzięki którym można Cię zidentyfikować. Aby sprawdzić, jak niewiele osób ma podobne ustawienia, możesz skorzystać z [Panopticon.eff.org](https://panopticon.eff.org). Im nasze ustawienia są bardziej nietypowe, tym łatwiej nas zidentyfikować i śledzić w sieci. Nasza aktywność jest też śledzona dzięki różnego rodzaju narzędziom, z których najpopularniejsze to ciasteczka (cookies) – małym plikom tekstowym zapisywanym na dysku użytkownika podczas korzystania ze stron WWW, które z jednej strony pozwalają na prawidłowe wyświetlanie stron, z drugiej zapamiętują określone informacje o ustawieniach przeglądarki (np. wybrany język strony WWW, dane logowania) lub przesyłają pewne informacje z powrotem na serwery danej strony (np. ustawienia zabezpieczeń lub produkty w koszyku w sklepie internetowym).

Chcesz sprawdzić, jak bardzo jesteś śledzony? Zainstaluj wtyczkę Lightbeam lub Disconnect, pozwalające na obserwowanie, jakie inne witryny, poza tą aktualnie przez Ciebie odwiedzaną zbierają o tobie informacji podczas twojej wizyty na danej stronie.

Ćwiczenie

Obejrzyjcie wspólnie film „[Monolog algorytmu – jak Facebook przerabia dane użytkowników na swój zysk](#)”. Następnie spróbujcie wspólnie znaleźć odpowiedzi na 3 pytania.

1. Jakie dane są gromadzone?

Lista odpowiedzi:

- informacje o nas samych w profilach
- informacje o tym, co ważne dla użytkownika
- adres IP
- sieć wifi
- urządzenia podłączone do sieci
- kliknięcia na stronach, tu też reakcje na nasze działania
- sieć społecznych powiązań
- informacje o geolokalizacji
- korelacje i wzorce zachowań
- informacje o ważnych wydarzeniach w życiu (np. ślub, narodziny dziecka, ukończenie szkoły)
- historia przeglądarki
- czas logowania się do sieci

- komentarze, rozmowy

2. W jakich celach gromadzone są dane?

Lista odpowiedzi:

- śledzenie
- przewidywanie nieprzewidywalnego
- wskazówki co do tego, co ważne i warte uwagi
- mapowanie internetu
- ile jesteśmy w stanie wydać na danych produkt
- ustalenie poglądów politycznych, społecznych, marketingowych
- dostosowywanie komunikatu do profilu użytkownika

3. Co możemy zrobić, żeby się przed tym ustrzec? Czy możemy całkowicie uniknąć śledzenia?

Całkowite ustrzeżenie się przed zbieraniem informacji o nas podczas korzystania z sieci wydaje się niemożliwe – wymagałoby drastycznego cięcia i zaprzestania korzystania z internetu. A nie o to nam przecież chodzi. Możemy jednak ograniczać możliwości algorytmów poprzez:

- wylogowywanie się z serwisów społecznościowych, kiedy z nich nie korzystamy
- regularne usuwanie ciasteczek, bo nawet jeśli wylogujemy się z określonego serwisu, to podczas naszego korzystania z sieci mogą ustawić one odpowiednie ciasteczko właśnie i po naszym ponownym zalogowaniu połączyć dane
- instalowanie pomocnych wtyczek, np.: Adblock Plus (blokuje reklamy), Ghostery (blokuje wybrane skrypty śledzące), HTTPS Everywhere (automatycznie włącza bezpieczny protokół HTTPS tam, gdzie to możliwe) oraz Facebook Container (chroni cię przed śledzeniem przez fb w trakcie twojej aktywności sieciowej).

Na podstawie:

Urszula Dobrzańska, Weronika Paszewska, Wojciech Budzisz, Michał "rysiak" Woźniak, Kamil Śliwowski „Kto nas śledzi w sieci?” <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/kto-nas-sledzi-w-sieci/>, CC BY-SA

Fot. CC0, [pxhere](#)

Materiał przygotowany w ramach projektu [EMELS](#)

Projekt współfinansowany przez Program Komisji Europejskiej Erasmus+.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tekst odzwierciedla wyłącznie poglądy jego autorów i w żaden sposób nie może zostać uznany za wyraz poglądów Komisji Europejskiej.

Information about the resource

Publisher: Modern Poland Foundation as part of EMELS project co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union.

Rights: Creative Commons Attribution – Share Alike

This resource is attached to the European Media Literacy Standard for Youth Workers. To find out more about the Standard go to <http://emels.eu>

Resource prepared using [MIL/PEER](#) editing platform.

Source available at <http://milpeer.eu/documents/356/>